

ຄູ່ມືການລ້ຽງປານິນ

ໃນໜອງດິນ

ຂຽນໂດຍ: ລັດສະໝີ ສຸລິວົງສາ

ສຸດສະດາ ໄຊຍະແສງ

ມີນາ 2022

ຄູ່ມືການລ້ຽງປານິນ

ໃນໜອງດິນ

ຊື່ໂມດູນ	ການລ້ຽງປານິນໃນໜອງດິນ
ຊື່ອົງປະກອບ	<ul style="list-style-type: none">- ການເລືອກສະຖານທີ່ໃນການລ້ຽງປານິນ- ວິທີການສ້າງໜອງປານິນ- ນໍ້າ, ແນວພັນປາ ແລະ ອັດຕາປ່ອຍປານິນ- ອາຫານ ແລະ ການໃຫ້ອາຫານ- ການດູແລຮັກສາ ແລະ ການປ້ອງກັນ
ອົງກອນອະນຸມັດ	ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ

ຂຽນໂດຍ: ປອ. ລັດສະໝີ ສຸລິວົງສາ
ປທ. ສຸດສະດາ ໄຊຍະແສງ
ເອີເມວ: l.soulivongsa@nuol.edu.la

2022

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ
ກົມອາຊີວະສຶກສາ

528 --- /ອສ
ເລກທີ

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 13 ມີນາ 2022

ຂໍ້ຕົກລົງ

ວ່າດ້ວຍການ ຮັບຮອງຄູ່ມື ຝຶກອົບຮົມໄລຍະສັ້ນ

- ອີງຕາມ ດໍາລັດຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງ ແລະການເຄື່ອນໄຫວ ຂອງກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ສະບັບເລກທີ 633/ນຍ, ລົງວັນທີ 18 ພະຈິກ 2021;
- ອີງຕາມ ການສະເໜີຂອງຫ້ອງການ ສູນກາງຊາວໜຸ່ມປະຊາຊົນປະຕິບັດລາວ ສະບັບເລກທີ 093/ຫກ ລົງວັນທີ 01 ກຸມພາ 2022.

ຫົວໜ້າກົມອາຊີວະສຶກສາ ຕົກລົງ:

- ມາດຕາ 01 ອະນຸມັດໃຫ້ຫ້ອງການ ສູນກາງຊາວໜຸ່ມປະຊາຊົນປະຕິບັດລາວ ນໍາໃຊ້ຄູ່ມືຝຶກອົບຮົມໄລຍະສັ້ນ ແລະ ປຶ້ມຄູ່ມືຄູການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຮຽນ-ການສອນ ໃນ 15 ສາຂາອາຊີບ ແລະ 03 ໂມດູນໜວດຄວາມຮູ້ທົ່ວໄປ ຄື: 1)ອາຊີບລ້ຽງໝູ 2)ອາຊີບລ້ຽງກົບ 3)ອາຊີບລ້ຽງໄກ່ 4)ອາຊີບລ້ຽງງົວທອມ 5)ອາຊີບລ້ຽງປານິນ 6) ອາຊີບລ້ຽງປາດູກ 7)ອາຊີບລ້ຽງເປັດ 8)ອາຊີບລ້ຽງແບ້ 9)ອາຊີບປູກພັກກະລໍາປີ 10)ອາຊີບປູກ ຜັກກາດຊອມ 11)ອາຊີບປູກເຫັດນາຟ້າ 12)ອາຊີບປູກເຫັດເຟືອງ 13)ອາຊີບປູກເຫັດຂອນຂາວ 14)ອາຊີບ ການຕໍາຫຼາຍອມສີທໍາມະຊາດ(ລະດັບຕົ້ນ) 15)ອາຊີບການຕໍາຫຼາຍອມສີທໍາມະຊາດ(ລະດັບກາງ) 16)ການ ວາງແຜນທຸລະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ 17)ການສື່ສານສໍາລັບຜູ້ປະກອບການ ແລະ 18)ຫັກສະການ ສື່ສານສໍາລັບຄູຝຶກ;
- ມາດຕາ 02 ໃຫ້ຫ້ອງການ ສູນກາງຊາວໜຸ່ມປະຊາຊົນປະຕິບັດລາວ ສົມທົບກັບພວກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ດໍາເນີນຝຶກ ອົບຮົມຕາມຫຼັກສູດຝຶກອົບຮົມດັ່ງກ່າວ ໃນແຕ່ລະຂັ້ນຕອນ ແລະ ປະເມີນຜົນແຕ່ລະໄລຍະ ພ້ອມທັງອອກ ໃບຢັ້ງຢືນໃຫ້ຜູ້ທີ່ຜ່ານການຝຶກອົບຮົມຕາມລະບຽບຫຼັກການ;
- ມາດຕາ 03 ໃຫ້ຫ້ອງການຊາວໜຸ່ມປະຊາຊົນປະຕິບັດລາວ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕ່າງໆ ຈົ່ງພ້ອມກັນປະຕິບັດ ຂໍ້ຕົກລົງສະບັບນີ້ ຕາມສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງໃຜລາວ;
- ມາດຕາ 04 ຂໍ້ຕົກລົງສະບັບນີ້ ມີຜົນສັກສິດນັບແຕ່ວັນທີລົງລາຍເຊັນເປັນຕົ້ນໄປ.

ບ່ອນສົ່ງ:

- ພະແນກຂອງກົມອາຊີວະສຶກສາ	01 ສະບັບ
- ຫ້ອງການຊາວໜຸ່ມປະຊາຊົນປະຕິບັດລາວ	01 ສະບັບ
- ສະຖານອາຊີວະສຶກສາ ແຫ່ງລະ	01 ສະບັບ
- ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ບ່ອນລະ	01 ສະບັບ
- ເຕັບມ້ຽນ	02 ສະບັບ

ຫົວໜ້າກົມ

ໝູ່ຊັ້ນ ອຸດສາ
Nouphanh OUTSA

ສາລະບານ

	ໜ້າ
ຄຳນຳ	5
1. ການເລືອກສະຖານທີ່ໃນການລ້ຽງປານິນ.....	7
2. ວິທີການສ້າງໜອງປານິນ	9
1. ການສ້າງໜອງລ້ຽງທີ່ຊຸດໃໝ່	9
2. ການນຳໃຊ້ໜອງເກົ່າ	10
3. ນ້ຳ, ແນວພັນປາ ແລະ ອັດຕາປ່ອຍປານິນ	13
1. ລະບົບນ້ຳທີ່ໃຊ້ໃນການລ້ຽງ	14
2. ແນວພັນປານິນ	14
3. ອັດຕາການປ່ອຍປານິນ	15
4. ອາຫານ ແລະ ການໃຫ້ອາຫານ	16
1. ອາຫານໃນການລ້ຽງປານິນ	16
2. ການໃຫ້ອາຫານປານິນ.....	17
3. ການເຕີບໂຕ ແລະ ໄລຍະການລ້ຽງ.....	17
5. ການດູແລຮັກສາ ແລະ ການປ້ອງກັນ.....	20

ຄຳນຳ

ປາແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍການບໍລິໂພກໃນຄອບຄົວ ຫຼື ຊຸມຊົນ ໃນສັງຄົມເພາະວ່າປາ ເປັນສັດນ້ຳທີ່ ໃຫ້ທາດຊີ້ນຫຼາຍ, ມີໄຂມັນໜ້ອຍ ແລະ ການຍ່ອຍອາຫານວ່ອງໄວ, ນອກຈາກນັ້ນ ພວກມັນຍັງມີລິດຊາດແຊບ, ກິນງ່າຍ, ຫາໄດ້ຢ່າງສະດວກສະບາຍໃນສະຖານທີ່ຕ່າງໆ ເຊິ່ງ ລາຄາສາມາດຊອກຊື້ໄດ້ຕາມຄວາມສາມາດຂອງຜູ້ຕ້ອງການບໍລິໂພກ ແລະ ສຳຄັນພວກມັນ ສາມາດລ້ຽງໄດ້ງ່າຍ, ໃຫຍ່ໄວ, ບໍ່ຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ສິ່ງສຳຄັນຄືຄົນໃນຄອບຄົວ ແມ່ນສາມາດ ລ້ຽງໄວ້ກິນໃນເວລາຂາດແຄນອາຫານ ຫຼື ໃຊ້ໃນງານລ້ຽງຕ່າງໆໄດ້ດີອີກດ້ວຍ.

ປັດຈຸບັນນີ້ ປາໃນທຳມະຊາດແມ່ນຫຼຸດໜ້ອຍຖອຍລົງໄປເລື້ອຍໆ ເຊິ່ງມີຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍ ແລະ ປາບາງຊະນິດກໍ່ສູນພັນໄປຕາມໄລຍະເວລາ ຍ້ອນການພັດທະນາ ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງ ປະຊາກອນ, ການປ່ຽນແປງສະພາບແວດລ້ອມ ພ້ອມກັບການພັດທະນາບ້ານເມືອງ ແລະ ຄວາມ ຕ້ອງການໃນການບໍລິໂພກປາເປັນສ່ວນໃຫຍ່ ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ການລ້ຽງປາແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ ມະນຸດຫຼາຍ ສຳລັບຄວາມຕ້ອງການອາຫານ ແລະ ການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ, ຜົນໄດ້ຮັບ ທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການພັດທະນາປະເທດຊາດບ້ານເມືອງ. ສະນັ້ນການລ້ຽງປານິນໃນໜ ອງດິນກໍ່ເປັນສິ່ງໜຶ່ງທີ່ມີຄວາມສຳຄັນໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວຜູ້ລ້ຽງ ຫຼື ການເຮັດຟາມປາ ເຊິ່ງມັນສາມາດ ເປັນອາຊີບເສີມໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວໃຫ້ມີຢູ່ມີກິນ ແລະ ກາຍເປັນສິນຄ້າທີ່ສ້າງລາຍຮັບໃນຄອບຄົວ ຈົນ ກ້າວໄປເຖິງການຜະລິດເປັນເສດຖະກິດໃຫ້ແກ່ສັງຄົມໄດ້ເປັນຢ່າງດີໃນອະນາຄົດ.

ໃນປື້ມຄູ່ມືເຫຼັ້ມນີ້ຄະນະຜູ້ຂຽນ ແມ່ນຂຽນໂດຍອີງໃສ່ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານໃນການລ້ຽງສັດນ້ຳ ໂດຍສະເພາະແມ່ນການລ້ຽງປານິນໃນໜອງດິນເຊິ່ງຄະນະຜູ້ຂຽນແມ່ນໄດ້ລວບລວມເອົາທັງທິດສະ ດີ, ພາກປະຕິບັດຕົວຈິງ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ປະກອບການ ຫຼື ຜູ້ທີ່ຕ້ອງການຮຽນຮູ້ ໃຫ້ມີຄວາມເຂົ້າໃຈໄດ້ ງ່າຍ ແລະ ສະດວກໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ສາມາດປະກອບເປັນອາຊີບໄດ້ເປັນຢ່າງດີ ດັ່ງນັ້ນ ປື້ມຄູ່ມືນີ້ຫວັງວ່າຈະເປັນປະໂຫຍດຕໍ່ກັບຜູ້ປະກອບການ, ຜູ້ທີ່ຕ້ອງການຮຽນຮູ້, ປັນຍາຊົນ ແລະ ຜູ້ທີ່ສົນໃນໃນການລ້ຽງປານິນໃນໜອງດິນບໍ່ຫຼາຍກໍ່ໜ້ອຍ ເພື່ອເອົາໄປນຳໃຊ້ໃຫ້ເກີດຜົນປະໂຫຍດ ອັນຍາວນານ.

ປອ. ລັດສະໝີ ສຸລິວົງສາ

ອົງປະກອບການຮຽນ		ໜ້າ: 3
ຊື່ອົງປະກອບ 1: ການເລືອກສະຖານທີ່ໃນການລ້ຽງປານິນ		
ຊື່ໂມດູນ: ການລ້ຽງປານິນໃນໜອງດິນ	ລະຫັດ:	
ຊື່ອາຊີບ: ການລ້ຽງສັດ		

❖ ຈຸດປະສົງ

ພາຍຫຼັງການຮຽນອົງປະກອບການຮຽນນີ້ ທ່ານຈະມີຄວາມສາມາດ:

- ເພື່ອຮູ້ເຖິງຂັ້ນຕອນ ແລະ ວິທີການໃນການລ້ຽງປານິນໃນໜອງດິນໄດ້ເປັນຢ່າງດີ
- ເພື່ອສາມາດລົງມືປະຕິບັດຕົວຈິງໃນການລ້ຽງປານິນ ໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນຢ່າງແທ້ຈິງ
- ເພື່ອໃຫ້ຮູ້ເຖິງບັນຫາ ແລະ ວິທີແກ້ໄຂບັນຫາທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນການລ້ຽງປານິນໃນໜອງດິນ

❖ ພາກສະເໜີ

ຍິນດີຕ້ອນຮັບເຂົ້າສູ່ອົງປະກອບການຮຽນ ໃນຫົວຂໍ້: ການລ້ຽງປານິນໃນໜອງດິນ ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍ ຄວາມສໍາຄັນ ແລະ ລັກສະນະທົວໄປຂອງການລ້ຽງປານິນ, ການເລືອກສະຖານທີ່ໃນການລ້ຽງ, ຮູບແບບຂອງເລືອກສະຖານທີ່, ອຸປະກອນທີ່ໃຊ້ໃນການສ້າງໜອງປານິນ, ການສ້າງໜອງດິນໃນການລ້ຽງປານິນ, ວິທີການກຽມໜອງ, ການເລືອກແນວພັນ, ການປ່ອຍປາລົງລ້ຽງ, ການປ່ຽນຖ່າຍນໍ້າ, ອາຫານ ແລະ ການໃຫ້ອາຫານ, ການດູແລຮັກສາ ແລະ ການປ້ອງກັນຕ່າງໆ.

❖ ວັດສະດຸ, ອຸປະກອນ ແລະ ສື່ສານທີ່ຈໍາເປັນໃນການລ້ຽງປານິນ:

ລ/ດ	ລາຍການ	ຄໍາອະທິບາຍ	ຈໍານວນ	ຫົວໜ່ວຍ
ອຸປະກອນທີ່ໃຊ້ໃນການສ້າງໜອງ				
1	ແຮງງານ ຫຼື ເຄື່ອງກົນຈັກ	ເພື່ອຂຸດໜອງ	1	ແຮງງານ
2	ຈີກ, ຊວ້ານ	ສ້ອມແປງໜອງ ແລະ ຄັນຄູ	2	ດວງ
3	ຕາໜ່າງຕາໜ່າງ	ຂັ້ນໜອງ ເພື່ອເອົາລູກປາ	1	ມັດ
4	ດາງກວດປາ	ກວດປານ້ອຍ ແລະ ປາໃຫຍ່	1	ອັນ
6	ໄມ້ແມັດ	ວັດແທກໜອງປາ	1	ກໍ້
7	ຄູ	ຂະໜາດບັນຈຸ 15 ລິດ	2	ໜ່ວຍ
8	ກະຕ່ອງ	ເສັ້ນຜ່າສູນກາງ 25	1	ອັນ

ວັດສະດຸ ແລະ ອາຫານ				
1	ອາຫານປານິນນ້ອຍ	ໂປຼຕິນ 22%	5	ເປົາ
2	ບຸ້ຍເລັ່ງ ແລະ ຝຸ່ນຄອກ	ສ້າງໄຮນນ້ຳພືດ ແລະ ສັດ	250	ກິໂລ
3	ປູນຂາວ	ປັບດິນ ແລະ ນ້ຳ, ຂ້າເຊື້ອ ພະຍາດ	100	ກິໂລ
4	ອາຫານປານິນກາງ-ໃຫຍ່	ໂປຼຕິນ 25%	3	ເປົາ
5	ອາຫານເສດເຫຼືອຄົວເຮືອນ	ເສີມໃຫ້ອາຫານປາ	50	ກິໂລ
6	ປວກ, ຂີ້ກະເດືອນ, ອື່ນໆ	ຕາມທຳມະຊາດທີ່ຫາໄດ້	50	ເທື່ອ
ແນວພັນປາ				
1	ປານິນນ້ອຍ	3 – 5 ຊັງຕີແມັດ	3,000	ໂຕ
ສື່ການຮຽນ-ການສອນ				
1	ຄູ່ມືການລ້ຽງປານິນ	ຮູບແບບເພື່ອຊາວ ກະສິກອນ	1	ຫົວ

1. ການເລືອກສະຖານທີ່ໃນການລ້ຽງປານິນ

ການລ້ຽງປານິນໃນໜອງດິນ ແມ່ນບໍ່ຈຳກັດ ຫຼື ຫຍຸ້ງຍາກຫຼາຍປານໃດ ດິນທີ່ເລືອກຕ້ອງເປັນດິນໜຽວ ຫຼື ລ້ວນປົນຊາຍ ທີ່ສາມາດເກັບກັກນ້ຳໄດ້ດີ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ພື້ນທີ່ກວ້າງຂວາງ ຈຶ່ງເໝາະສົມໃນການລ້ຽງປານິນ, ຖ້າດີທີ່ສຸດຢູ່ໃກ້ເຮືອນ ແລະ ຕ້ອງສາມາດເບິ່ງແຍງໄດ້, ການດູແລຮັກສາງ່າຍ ແລະ ສະດວກສະບາຍໃນການໃຫ້ອາຫານ ແລະ ລະບາຍນ້ຳເຂົ້າ-ອອກ ດີທີ່ສຸດ ແມ່ນຢູ່ໃກ້ແຫຼ່ງນ້ຳ.

ຖ້າເຮົາຮູ້ຈັກເລືອກສະຖານທີ່ທີ່ເໝາະສົມຈະເຮັດໃຫ້ປາໃຫຍ່ໄວ ແລະ ຮັກສາລະດັບນ້ຳໜອງໃຫ້ໃຊ້ໄດ້ດິນ ເຊິ່ງຄວນເລືອກສະຖານທີ່ຄື:

- ເປັນບ່ອນທີ່ຮາບພຽງ ແມ່ນເຮັດໃຫ້ປັບພື້ນທີ່ໃນການສ້າງໜອງໄດ້ງ່າຍ
- ບໍ່ມີເສດໄມ້ ຫຼື ຫີນແຮ່ ເພາະຈະເຮັດໃຫ້ລຳບາກໃນການຊຸດ ແລະ ນ້ຳບໍ່ສາມາດເກັບຮັກສາໄດ້ດິນ
- ສາມາດລ້ຽງໃນພື້ນທີ່ກວ້າງ ແລະ ມີນ້ຳສະດວກ ນອກຈາກນັ້ນກໍ່ສະດວກໃນການດູແລຮັກສາ ຫຼື ການເກືອປາທຸກໆມື້

- ພື້ນທີ່ສ້າງໜອງປານິນຄວນຢູ່ກາງແຈ້ງ ແລະ ມີຕົ້ນໄມ້ປົກຫຸ້ມໜ້ອຍໜຶ່ງເຊັ່ນຕົ້ນພ້າວ ແມ່ນເໝາະສົມທີ່ສຸດ ແລະ ບໍ່ຄວນຮົ່ມຫຼາຍເກີນໄປ ເພາະໜອງປາບໍ່ຖືກແດດຈະເຮັດໃຫ້ປາເປັນພະຍາດໄດ້ງ່າຍ

(ຮູບການເລືອກພື້ນທີ່)

ອົງປະກອບການຮຽນ	ໜ້າ: 4
ຊື່ອົງປະກອບ 2: ວິທີການສ້າງໜອງປານິນ	
ຊື່ໂມດູນ: ການລ້ຽງປານິນໃນໜອງດິນ	ລະຫັດ:
ຊື່ອາຊີບ: ການລ້ຽງສັດ	

❖ ຈຸດປະສົງ

ເພື່ອແນະນຳໃຫ້ຮູ້ເຖິງເຕັກນິກໃນການກະກຽມພື້ນທີ່ກ່ອນການສ້າງໜອງທີ່ຖືກຮູບແບບຂອງໜອງທີ່ຈະຕ້ອງສ້າງ

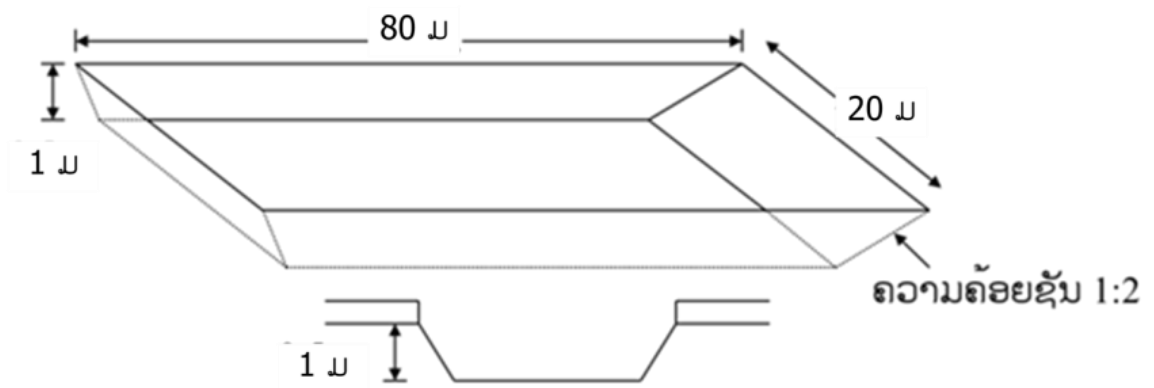
❖ ພາກສະເໜີ

ແມ່ນເປັນພາກສ່ວນທີ່ສຳຄັນ ທີ່ຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ການສ້າງໜອງປານິນໃໝ່ ຫຼື ການກະກຽມໜອງເກົ່າທີ່ມີຢູ່ແລ້ວເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຕາມຈຸດປະສົງທີ່ວ່າງໄວ້ເຊັ່ນ: ວິທີການ, ເຕັກນິກການກໍ່ສ້າງ ແລະ ການນຳໃຊ້ໜອງປານິນທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ນອກຈາກນັ້ນກໍ່ແນະເຖິງ ອຸປະກອນໃນການກໍ່ສ້າງໜອງລ້ຽງປານິນທີ່ໄດ້ອະທິບາຍລະອຽດຂ້າງລຸ່ມນີ້

2. ວິທີການສ້າງໜອງປານິນ

2.1. ການສ້າງໜອງລ້ຽງທີ່ຂຸດໃໝ່

ການປຸກສ້າງໜອງ ແມ່ນສ່ວນສຳຄັນຂອງຜູ້ລ້ຽງຕ້ອງຄຳນຶງເຖິງສິ່ງກົດຂວາງໃນບໍລິເວນດັ່ງກ່າວ ແລະ ບໍ່ມີອຸປະສັກໃນການກໍ່ສ້າງ, ຕ້ອງໃຫ້ຢູ່ບ່ອນທີ່ກວ້າງຂວາງ ແລະ ສະດວກໃນການຈັດການ ຫຼືການປ່ອຍນ້ຳໃສ່ໜອງລ້ຽງໄດ້ຕະຫຼອດເວລາ. ສ່ວນຂະໜາດຂອງໜອງແມ່ນຂຶ້ນກັບຜູ້ລ້ຽງທີ່ຕ້ອງການສ້າງ ຕາມປົກກະຕິປະມານ 1ໄຮ່ ເລິກ 1 – 1.2 ມ (ດັ່ງຮູບດ້ານລຸ່ມ), ຖ້າເປັນໜອງໃສ່ຕ້ອງໃສ່ ຝຸ່ນຄອກ ຫຼື ປຸ່ຍ 250-300kg /ໄຮ່ ໃສ່ເດືອນໜຶ່ງ ຫາ ສອງເດືອນ

(ຮູບການສ້າງໜອງປາສ້າງ)

2.2. ການນໍາໃຊ້ໜອງເກົ່າ

ເມື່ອລະບາຍນໍ້າອອກແລ້ວ ກໍ່ກໍາຈັດພັນໄມ້ນໍ້າຕ່າງໆອອກໃຫ້ໝົດ ຈາກນັ້ນກໍ່ຄວ້ານຕົມໃຫ້ຫຼາຍທີ່ສຸດ ຕົບແຕ່ງມຸມຄັນດິນ ແລະ ເຊິ່ງລາດໃຫ້ແໜ້ນ ຕາກໜອງປະມານ 7-10 ວັນ ພ້ອມກັບຫວ່ານປູນຂາວ 50-100 kg/ໄຮ່ ແລະ ລວມກັບໃສ່ຝຸ່ນຄອກຄືກັບໜອງທີ່ຂຸດໃໝ່, ໃນກໍລະນີຍັງມີນໍ້າຢູ່ຕ້ອງຊອກວິທີກໍາຈັດສັດຕູປາໃນໜອງ.

(ຮູບການສ້າງໜອງປາເກົ່າ)

❖ ສັງລວມອຸປະກອນໃນການກະກຽມເພື່ອສ້າງໜອງປາ

ຄຳອະທິບາຍ	ຮູບພາບ
<p>ຈີກ: ໃຊ້ຂຸດໜອງ, ປັບໜ້າດິນ ແລະ ພື້ນທີ່ອື່ນໆ ທີ່ຈຳເປັນໃນການກໍ່ສ້າງໜອງປາ</p>	
<p>ຊວ້ານ: ໃຊ້ຕັກດິນອອກ ຫຼື ເພີ່ມດິນເຂົ້າ ແລະ ພື້ນທີ່ອື່ນໆທີ່ຈຳເປັນໃນການກໍ່ສ້າງໜອງປາ ພ້ອມທັງການປັບໜ້າດິນ</p>	
<p>ແຮງງານ: ເພື່ອເປັນການຂຸດເອົາດິນອອກ ເພື່ອການສ້າງໜອງປາ ໃນປະລິມານ 1 ໄຣ່ ຫຼື ຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ລ້ຽງ ເຊິ່ງສາມາດໃຊ້ແຮງງານຄອບຄົວ ຫຼື ການຈ້າງ ແຮງງານໃນການຂຸດ ຫຼື ຖ້າຄວາມສະດວກກໍ່ສາມາດ ຈ້າງລົດຈີກກໍ່ຍິ່ງເປັນການດີ ແລະ ຄວາມສະດວກໃນການປັບຄັນຄູໜອງ</p>	
<p>ໄມ້ແມັດ: ແມ່ນເປັນການວັດແທກ ພື້ນທີ່ໃນການກໍ່ສ້າງໜອງປາ ຕາມອັດຕາສ່ວນທີ່ຕ້ອງການ</p>	
<p>ດາງກວດປາ: ໃຊ້ເພື່ອກວດເອົາປາຂຶ້ນ ເພື່ອການຂາຍຜົນຜະລິດ ແລະ ການເກັບກູ້ປາ ຫຼື ລູກປານິນ ອອກສູ່ໜອງໃຫມ່ ຫຼື ການຂາຍລູກປານິນ</p>	

<p>ຕາໜ່າງໜ່າງ: ອ້ອມໜອງໃນການປ້ອງກັນສັດຕູປາ ຫຼື ການຂັ້ນໜອງໄວ້ ເພື່ອກໍລະນີທີ່ຕ້ອງການລູກປາຂັ້ນຂາຍ ຫຼື ເອົາໄປໃສ່ໜອງອື່ນໆ</p>	
<p>ຊາມໃຫຍ່: ເພື່ອໄວ້ສໍາລັບໃສ່ປາ ທີ່ເອົາຂັ້ນມາຂາຍ ຫຼື ຜູ້ມາຊື້ ໃນໜອງໂດຍກົງ</p>	
<p>ແນວພັນປາ: ເປັນພັນປານິນທີ່ມີຫຼາຍຊະນິດ ຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ລ້ຽງໃນລັກສະນະແບບໃດ</p>	

ອົງປະກອບການຮຽນ	ໜ້າ: 3
ຊື່ອົງປະກອບ 3: ນ້ຳ, ແນວພັນປາ ແລະ ອັດຕາປ່ອຍປານິນ	
ຊື່ໂມດູນ: ການລ້ຽງປານິນໃນໜອງດິນ	ລະຫັດ:
ຊື່ອາຊີບ: ການລ້ຽງສັດ	

❖ **ຈຸດປະສົງ**

ເພື່ອແນະນຳໃຫ້ຮູ້ເຖິງລະບົບນ້ຳທີ່ມານຳໃຊ້ໃນໜອງປາ ແລະ ເຕັກນິກການນຳລູກປານິນມາລ້ຽງ ຈົນເຖິງວິທີການປ່ອຍປານິນອອກລົງລ້ຽງ

❖ **ພາກສະເໜີ**

ນ້ຳແມ່ນມີຄວາມປັດໄຈສຳຄັນໃນການລ້ຽງປາ ດັ່ງນັ້ນຕ້ອງປາສະຈາກສານເຄມີມາປົນເປື້ອນ ຫຼື ນ້ຳທີ່ບໍ່ສະອາດມາລ້ຽງໃນໜອງປາ, ນອກຈາກນັ້ນແນວພັນປານິນທີ່ນຳມາລ້ຽງ ຕ້ອງໄດ້ຄັດເລືອກໃຫ້ລະອຽດກ່ອນປ່ອຍປາລົງ ແລ້ວແຕ່ລະເທື່ອເຊິ່ງລາຍລະອຽດແມ່ນອະທິບາຍຂ້າງລຸ່ມນີ້:

3.ນ້ຳ, ແນວພັນປາ ແລະ ອັດຕາປ່ອຍປານິນ

ລັກສະນະທົ່ວໄປຂອງປານິນເປັນປາຊະນິດໜຶ່ງທີ່ຢູ່ໃນຕະກູນ Cichilae ມີຊື່ວິທະຍາສາດແມ່ນ *Oreochromosnilotica* ຫຼື ຊື່ທຳມະດາແມ່ນ Nile Tilapia ປານິນ ເປັນປາທີ່ມັກຢູ່ຮ່ວມກັນເປັນໝູ່ (ຍົກເວັ້ນຊ່ວງເວລາລະດູການປະສົມພັນ), ກິນອາຫານຕາມທຳມະຊາດ ໂດຍສະເພາະແມ່ນຈຳພວກພືດນ້ຳ, ໄຮນ້ຳຊະນິດຕ່າງໆ, ໂຕອ່ອນຂອງແມງໄມ້ ແລະ ເສດອາຫານຈາກຄົວເຮືອນ ເປັນປາທີ່ລ້ຽງງ່າຍ, ມີຄວາມອົດທານ, ສາມາດປັບຕົວກັບສະພາບແວດລ້ອມໄດ້ທຸກຮູບແບບ, ໃຫຍ່ໄວ, ມີການຈະເລີນເຕີບໂຕໄວ, ສາມາດລ້ຽງໄດ້ດີໃນໜອງດິນ ແລະ ຕາມແຫຼ່ງນ້ຳທຳມະຊາດ.

3.1. ລະບົບນໍ້າທີ່ໃຊ້ໃນການລ້ຽງ

(ຮູບແຫ່ງນໍ້າໃນການລ້ຽງປາ)

ແຫຼ່ງນໍ້າສາມາດເອົາໄດ້ທຸກບ່ອນທີ່ຢູ່ໃກ້ໜອງ, ຖ້າເປັນນໍ້າມາຈາກຫ້ວຍ, ຮ່ອງຄອງບຶງ ຫຼື ແມ່ນໍ້າລຳເຊ ຕ້ອງມີສິ່ງທີ່ມາກັ່ນຕອງນໍ້າໄວ້ ເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ສັດຕູປາ ທີ່ລີ້ຊ້ອນມາໃນນໍ້າ, ແຕ່ຖ້າເປັນນໍ້າປະປາ ຫຼື ນໍ້າບາດານ ຕ້ອງກັກຂັງໄວ້ 3 – 5 ມື້ ເພື່ອປ້ອງກັນສານພິດ ແລະ ສານແຮ່ອື່ນໆ ລະເທີຍອອກໝົດກ່ອນ.

3.2. ແນວພັນປານິນ

(ຮູບແນວພັນປານິນ)

ປານິນເປັນປາທີ່ທົນທານ ແລະ ປັບຕົວກັບສະພາບແວດລ້ອມໄດ້ເປັນຢ່າງດີ, ລ້ຽງງ່າຍ, ໃຫຍ່ໄວ ແລະ ເປັນປາທີ່ກິນອາຫານບໍ່ເລືອກ. ປານິນໄດ້ມີການປັບປຸງພັນຫຼາຍຮູບແບບເຊັ່ນ: ປານິນແດງ, ປານິນທົ່ວໆໄປ ແລະ ປານິນເພດຜູ້ ຫຼື ເອີ້ນກັນທົ່ວໆໄປ ປານິນເຜີ້ນ.

3.3. ອັດຕາການປ່ອຍນົນ

ຮູບແຊ່ລູກປານິນກ່ອນປ່ອຍ 10-20 ນາທີ

- ຖ້າລ້ຽງເພື່ອເປັນເສດຖະກິດ ຄວນປ່ອຍໃນ 1-3 ໂຕ/ຕາແມັດ (m^2) ຫລື ປະມານ 2,000 – 5,000 ໂຕ/ໄຮ່ ໃນຂະໜາດໂຕ ປາ 3 – 5 ຊັງຕີແມັດ ຫຼື ໃຫຍ່ ກວ່ານັ້ນຍິ່ງເປັນການດີ.

- ຖ້າປ່ອຍເພື່ອລ້ຽງໃນໄລຍະ ຍາວນານເປັນປີ ຄວນລ້ຽງໃຫ້ ເປັນພໍ່-ແມ່ພັນ ເພື່ອປະສົມພັນ ເອົາລູກໄວ້ຂາຍ ໄປພ້ອມໆກັນ ເລີຍ ໂດຍມີຕາໜ່າງຫ່າງກັນໄວ້ ສ່ວນໃດໜຶ່ງ ເພື່ອໃຫ້ລູກປານິນ ລອດເຂົ້າມາໄດ້ ແລ້ວກໍ່ກວດເອົາ ລູກປານິນຂຶ້ນມາຂາຍ ສາມາດ ໄດ້ຂາຍຕະຫຼອດປີ ເຊິ່ງໃຊ້ ອັດຕາ ປ່ອຍພໍ່ແມ່ພັນ 30-50 ຄູ່ຕໍ່ຕາແມັດ (m^2).

ອົງປະກອບການຮຽນ	ໜ້າ:4
ຊື່ອົງປະກອບ 4: ອາຫານ ແລະ ການໃຫ້ອາຫານ	
ຊື່ໂມດູນ: ການລ້ຽງປານິນໃນໜອງດິນ	ລະຫັດ:
ຊື່ອາຊີບ: ການລ້ຽງສັດ	

❖ ຈຸດປະສົງ

ເພື່ອແນະນຳໃຫ້ຮູ້ເຖິງການນຳໃຊ້ອາຫານ ວັດຖຸປະສົງຂອງອາຫານ ແຕ່ລະປະເພດ ຫຼື ແຕ່ລະຊະນິດ ທີ່ນຳມາລ້ຽງປານິນ

❖ ພາກສະເໜີ

ແມ່ນການແນະນຳໃຫ້ຮູ້ເຖິງການນຳໃຊ້ອາຫານ ເພື່ອລ້ຽງປານິນ ເຊິ່ງຈະບົ່ງບອກເຖິງ ປະເພດ ຫຼື ຊະນິດອາຫານທີ່ເໝາະສົມໃນການນຳເອົາອາຫານມາເກືອໃຫ້ກິນໃນແຕ່ລະເທື່ອ ໂດຍອີງຕາມພື້ນທີ່ ທີ່ມີຕົວຈິງໃນຂົງເຂດນັ້ນໆ.

4.ອາຫານ ແລະ ການໃຫ້ອາຫານ

4.1. ອາຫານໃນການລ້ຽງປານິນ

(ຮູບອາຫານສຳລັບປານິນ)

ການປາລ້ຽງປານິນເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຜົນ ຜະລິດສູງຄວນມີທັງການສ້າງອາຫານ ທຳມະຊາດໄວ້ໃນນ້ຳໃນໄລຍະເລີ່ມຕົ້ນ ຄືການໃສ່ປຸ້ຍ ແລະ ຝຸ່ນອາໂຈມ ສັດເຊັ່ນ: ຂີ້ໄກ່, ຂີ້ໝູ ສ້າງພວກ ໂຮນ້ຳພືດ-ສັດ ແລະ ໃຫ້ອາຫານ ສົມທົບເຊັ່ນ: ແໜເປັດ, ໄຄນ້ຳ ຫລື ຜ່ຳ ໂຮຍໃຫ້ກິນສົດໆ ຫລື ເສດຜັກ ຕ່າງໆ ໂດຍວິທີທີ່ໃຫ້ເປື້ອຍປະສົມກັບ ຮຳ ຫລື ເຂົ້າປຽນທີ່ຕົ້ມສຸກ ຫລື ກາກ ຖົ່ວເຫລືອງ, ກາກຖົ່ວດິນ ແລະ ຍັງລວມອາຫານຈາກແຫລ່ງທຳມະ ຊາດອື່ນໆເຊັ່ນ: ແມງໄມ້, ມົດ, ປວກ, ຂີ້ກະເດືອນ, ໜອນ ແລະ ອາຫານ ສຳເລັດຮູບຍິ່ງດີ ແຕ່ນຳໃຊ້ຕົ້ນທຶນສູງ.

4.2. ການໃຫ້ອາຫານປານິນ

(ຮູບວິທີການໃຫ້ອາຫານໃນໜອງລ້ຽງ)

4.3. ການເຕີບໂຕ ແລະ ໄລຍະການລ້ຽງ

ຂະໜາດປາທີ່
ເກັບກູ້ຜົນຜະລິດ

ປານິນເປັນປາທີ່ກິນອາຫານໄດ້ທຸກຊະນິດ, ທັງພືດ, ອາຫານທົ່ວໆໄປໄດ້ແກ່ຂີ້ກະເດືອນ, ປວກ, ໜອນນ້ຳ, ພວກໂຮນ້ຳພືດ-ສັດ, ສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກຄົວເຮືອນ ແລະ ອາຫານສຳເລັດຮູບ.

ສາມາດໃຫ້ໃນອັດຕາ 4 - 10% ຂອງນ້ຳໜັກປາທີ່ລ້ຽງເຊັ່ນ: ປາໜັກ 10 ກຣາມ ກໍ່ຈະໃຫ້ອາຫານ 0,4 - 1g. ການໃຫ້ອາຫານປານິນ: ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວສາມາດໃຫ້ກິນ 2 ຄາບຕໍ່ວັນ ຊ່ວງ 8ໂມງ ແລະ ແລງ 14ໂມງ ເພື່ອໃຫ້ມັນລື້ງເຄີຍກັບເວລາ, ການໃຫ້ອາຫານເມັດແມ່ນໃຫ້ຕາມຂະໜາດຕົວປາ ທີ່ມີຄວາມສາມາດກິນໄດ້ຂອງພວກມັນ.

ປານິນເປັນປາທີ່ໃຊ້ເວລາລ້ຽງປະມານ 4 - 5 ເດືອນເຄິ່ງມີນ້ຳໜັກປະມານ 3 - 4 ໂຕ/ກິໂລກຣາມ ຂຶ້ນຢູ່ກັບການໃຫ້ອາຫານ ແລະ ການດູແລເອົາໃຈໃສ່ໃນການລ້ຽງ,

ເມື່ອໄລຍະການລ້ຽງປາໄດ້ 7 - 8 ເດືອນ ຫລື ເຫັນວ່າປາໄດ້ຂະໜາດຕາມທີ່ຕະຫລາດຕ້ອງການແລ້ວ ກໍ່ຈັບປາທີ່ມີຂະໜາດໃຫຍ່ຈຳໜ່າຍກ່ອນ

ສ່ວນປາທີ່ຍັງໂຕນ້ອຍຄວນລ້ຽງຕໍ່
ໄປໃຫ້ມັນໃຫຍ່ຈຶ່ງຈຳໜ່າຍອີກ.

ຖ້າຈະເກັບຮັກສາໄວ້ເປັນພໍ່
ແມ່ພັນກໍ່ ສາມາດເກັບຮັກສາໄວ້
ຕອນນີ້ ແລ້ວລ້ຽງໄປອີກ 3-4
ເດືອນກໍ່ສາມາດຂາຍລູກປານິນ

❖ ສັງລວມອາຫານທີ່ໃຊ້ ແລະ ຄູ່ມືທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການລ້ຽງປານິນ

<p>ອາຫານປານິນ: ເມັດນ້ອຍ,ເມັດກາງແລະເມັດ ໃຫຍ່ ເຊິ່ງທັງ 3 ຊະນິດຈະໃຫ້ປາກິນໃນແຕ່ລະ ຊ່ວງອາຍຸ</p>	
<p>ປວກ: ໃຊ້ເປັນອາຫານສົມທົບ ຫຼື ເກືອເພີ່ມ ຫຼື ກໍ່ລະນີທີ່ບາງເຂດອາຫານສຳເລັບຮູບບໍ່ມີສາມາດ ໃຊ້ເກືອທົດແທນໄດ້ເຊັ່ນ: ຫົວປວກ, ເສດຜັກ ຕ່າງໆ, ຮ່າ, ເຂົ້າປຽນ ແລະ ອື່ນໆ ສາມາດໃຫ້ ມັນກິນໄດ້.</p>	
<p>ອາຫານທົ່ວໄປ: ປານິນເປັນປາທີ່ສາມາດກິນ ອາຫານໄດ້ທຸກຊະນິດ, ທຸກປະເພດ ເຊິ່ງສາມາດ ໃຫ້ປະສົມກັນກໍ່ໄດ້ ເພາະພວກມັນກິນອາຫານບໍ່ ເລືອກ ຂີ້ກະເດືອນ, ສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກຄົວເຮືອນ ແລະ ອື່ນໆເປັນຕົ້ນ</p>	

ການສ້າງອາຫານທຳມະຊາດ: ປານິນເປັນປະເພດປາທີ່ກິນພືດເປັນຫຼັກ ແລະ ກິນພວກໄຮນ້ຳພືດ-ນ້ຳສັດທີ່ຢູ່ໃນນ້ຳ ດັ່ງນັ້ນສາມາດສ້າງ ອາຫານທຳມະຊາດໄດ້ງ່າຍໂດຍການໃສ່ຝຸ່ນຄອກ ເຊັ່ນ ຂີ້ງົວ, ຂີ້ໝູ ຫຼື ຂີ້ໄກ່ ໃນປະລິມານ 250-300kg /ໄຮ່ ໃສ່ເດືອນລະເທື່ອ ຫາ ສອງເດືອນ ແລ້ວກໍ່ເສີມປຸ່ຍຢູ່ເລຍ ຫຼື ປຸ່ຍເລັ່ງ ໃນປະລິມານ 4 – 5kg/ໄຮ່ ປະໄວ້ປະມານ 3 – 5 ມື້.

ຄູ່ມືການລ້ຽງປານິນໃນໜອງດິນ: ສາມາດເອົາປື້ມດັ່ງກ່າວໄດ້ຕື່ມທີ່ຄະນະກະເສດສາດ ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດລາວ ຫຼື ຈາກສະຖາບັນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນການລ້ຽງປານິນໃນໜອງດິນ

ອົງປະກອບການຮຽນ	ໜ້າ: 2
ຊື່ອົງປະກອບ 5: ການດູແລຮັກສາ ແລະ ການປ້ອງກັນ	
ຊື່ໂມດູນ: ການລ້ຽງປານິນໃນໜອງດິນ	ລະຫັດ:
ຊື່ອາຊີບ: ການລ້ຽງສັດ	

❖ ຈຸດປະສົງ

ເພື່ອຊອກຫາວິທີ ໃນການປ້ອງກັນ ແລະ ການດູແລຮັກສາ ປາທີ່ນໍາມາລ້ຽງ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ພວກມັນ ທີ່ລ້ຽງໄວ້ນັ້ນເສຍເຫຍ ແລະ ຕາຍໄປ.

❖ ພາກສະເໜີ

ແມ່ນການແນະນໍາໃຫ້ຮູ້ເຖິງ ວິທີການດູແລຮັກສາ ຫຼື ການເອົາໃຈໃສ່ ແລະ ນອກຈາກນັ້ນ ກໍ ຕ້ອງຊອກຫາວິທີການຕ່າງໆ ເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ມີສັດຕູປາໃນໜອງລ້ຽງ ເຊັ່ນ ນໍາໃຊ້ວິທີ ກັກດັກ, ເຮັດຮົ່ວອ້ອມໜອງ, ໃຊ້ຜ້າຂຽວການນໍາໃຊ້ອາຫານ ແລະ ອື່ນໆ ເພື່ອລໍາລາຍສັດຕູປາ.

5. ການດູແລຮັກສາ ແລະ ການປ້ອງກັນ

(ຮູບການປ້ອງສັດສັດຕູປາ)

ການລ້ຽງປານິນໃຫຍ່ແລ້ວ ຈະມີການຕິດເຊື້ອພະຍາດໄດ້ ງ່າຍ ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງຕ້ອງໄດ້ປ້ອງກັນ ໄວ້ກ່ອນໂດຍສະເພາະລະບົບນໍ້າ ທີ່ອະທິບາຍມາເທິງນັ້ນ ຕ້ອງໄດ້ ກັນຕອງດ້ວຍຕາໜ່າງຖີ່ ແລະ ການປັບຄຸນນະພາບນໍ້າກ່ອນ ປ່ອຍລົງສູ່ໜອງລ້ຽງປານິນ ນອກຈາກນັ້ນກໍຄືການຫວ່ານປູນ ຂ້າເຊື້ອໃນໜອງ, ລະບົບປ່ຽນ ຖ່າຍນໍ້າ ແລະ ເສີມວິຕາມິນ-ແຮ່ ທາດໄປພ້ອມກັບການໃຫ້ອາຫານ ເຊິ່ງຈະສາມາດປ້ອງກັນເຊື້ອ ພະຍາດໄປພ້ອມກັນໄດ້ດີ, ຖ້າ ເປັນພວກນົກ, ງູ ແລະ ອື່ນໆ

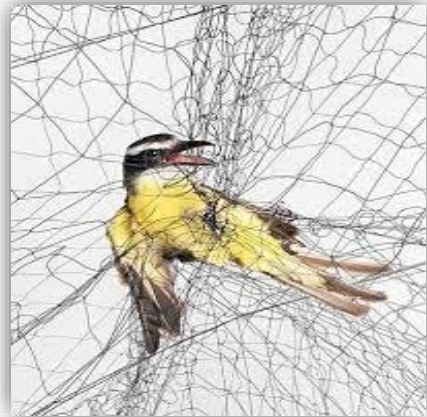
ໂດຍໃຊ້ແຫ້ວດັກຈັບ ຫຼື ມອງ
ອ້ອມໜອງໄວ້.

ການດູແລຮັກສາ: ໝັ້ນອະນາໄມໜອງຢູ່ຕະຫຼອດ
ເວລາກ່ອນ ແລະ ຫຼັງການລ້ຽງປາ ດ້ວຍການຖາງ
ຫຍ້າ ຫຼືສິ່ງທີ່ຮົກເຮື້ອຢູ່ໃນໜອງລ້ຽງປານັ້ນ,
ນອກຈາກນັ້ນກໍ່ກວດຈຳພວກທີ່ມັກເກີດພະຍາດ
ເຊັ່ນ: ກາຝາກ ແລະ ເຊື້ອຈຸລະຊີບ ຫຼື ເຊື້ອລາ ທີ່
ເກີດຈາກການຊື້ປາມາແຕ່ບ່ອນອື່ນ ຫຼື ການຂົນສົ່ງ
ປາ.

ການປ້ອງກັນ: ຕ້ອງໄດ້ຊອກຫາຕາໜ່າງ ຫຼື ເຮັດ
ຮົ່ວອ້ອມໄວ້ ເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ສັດຕູປາ ເຊັ່ນ:
ກົບ, ຊຽດ, ງູ, ແມວ ແລະ ອື່ນໆເຂົ້າມາໄດ້.

ການປ້ອງກັນ: ເພື່ອປ້ອງກັນພວກນົກຕ່າງໆມາຈັບ
ເອົາປາ ຄວນຊອກຫາຕາໜ່າງຈັບຈຳພວກນົກ ທີ່
ມາຈັບປາກິນໃນໜອງ ດ້ວຍການວາງຕາໜ່າງດັກ
ຈັບທີ່ກາງໄວ້ ໃນອາກາດເຊິ່ງເປັນວິທີທີ່ດີທີ່ສຸດ.

ສະໜັບສະໜູນໂດຍ:

ພິມທີ່: ໂຮງພິມດີບຸກ

ພິມຄັ້ງທີ: 1

ພິມເພື່ອ: ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຝຶກອົບຮົມ